

Eläketurvakeskuksen vuosikertomus 2017

Eläketurvakeskus
PENSIO N SSKYDD SCENTRALEN

Toimitusjohtajan katsaus 2017

Suomen talous pääsi mukaan maailmantalouden kasvuun melkein kaikki yllättäneellä vauhdilla. Työllisyys parani ja ikääntyneiden työllisyysasteet jatkoivat nousuaan.

Eläkkeelle siirtymisiän odote nousi kuitenkin vain hitusen, mikä edelleen todisti eläkeuudistuksen tarpeellisuudesta vuodelle 2025 asetetun tavoitteen saavuttamiseksi. Eläkeuudistukseen sisällyneet eläkeiän nostothan alkavat vaikuttaa odotetta nostavasti vasta vuodesta 2018 alkaen.

Uusi osittainen vanhuuseläke sai hyvän suosion, ja sitä käytti noin 12 500 henkilöä. Osittainen vanhuuseläke tuo yksilölle lisää joustoa eläkkeelle siirtymiseen, mitä monet pitävät tervetulleena. Osittainen vanhuuseläke ja sen tuomat uudet mahdollisuudet herättivätkin vilkasta julkista keskustelua.

Runsaasti taustaselvityksiä

Eläketurvakeskus tuotti taustamuistioita ja laskelmia muun muassa eläkeuudistusneuvottelussa sovitulle perhe-eläkettä selvittelleelle työryhmälle. Työryhmän raportti sisälsi useampia perhe-eläketurvan kehittämisvaihtoehtoja. Päätöksiä jatkotoimista ei ole tehty.

Sote-uudistus voi aiheuttaa suuriakin työntekijäsiirtymiä julkisen ja yksityisen sektorin välillä.

Eläketurvakeskus tuotti selvityksiä työryhmälle, joka pohti siirtymien mahdollisesti aiheuttamien rahoitushäiriöiden lieventämistä ns. siirtymämaksun avulla. Työ on jatkunut työryhmässä, joka selvittää yksityisen ja kunnallisen sektorin eläkejärjestelmien yhdistämisen malleja sekä yhdistämisen etuja ja haittoja.

STM:n asetti työryhmän YEL-eläketurvan kehittämiseksi lähinnä ns. kevytyrittäjien eläketurvan järjestämisen näkökulmasta. Työ on sittemmin jatkunut laajempana koko YEL-eläketurvan uudistamismahdollisuuksien kartoittamisena. Eläketurvakeskus tuotti työryhmälle laajoja taustaselvityksiä, joista saadaan erityyppisten yrittäjien vakuuttamiskäytännöistä runsaasti uutta tietoa.

Työryhmän työhön kohdistuu suuria odotuksia. YEL:n peruseriaatteisiin ei sen säätämisen jälkeen vuonna 1970 ole tehty olennaisia muutoksia. YEL ei enää vastaa muuttuneiden työelämän ja yrittämisen vaatimukseen ja kaipaa kipeästi uudistamista.

Loppukesällä julkaistiin yhdessä Sitran kanssa työelämän muutoskenaarioihin liittyviä eläkelaskelmia. Ne osoittivat, että työeläkejärjestelmä kestää kohtalaisen hyvin radikaalejakin työelämän muutoksia. Se on luonnollista, koska työeläkkeen karttumisen on pääosin sidoksissa vain ansioiden eikä työelämän laadullisiin ominaisuuksiin.

Kuva: Karoliina Paatos

Julkaisutoiminta ja viestintä vilkastui

Julkaisuja tuotettiin edellisvuoden verran. Hie-
man aiempia vuosia enemmän julkaistiin kirjoituksia tieteellisissä - myös kansainvälisissä - ja muissa lehdissä. ETK.fi:ssä julkaistiin blogikirjoituksia lähes 70 kappaletta, ja ne tavoittivat suoraan noin 15 000 lukijaa. Osasta blogeja nousi juttuja myös mediaan.

Eläketurvakeskus osallistui strategiansa mukaisesti aktiivisesti eläketurvaa koskevaan keskusteluun. Erityisesti eläkeläisten taloudellista asemaa koskeneella raportilla ja vaikutusarvioilla työeläkeindeksin muuttamiseen tähänneestä kansalaisaloitteesta oli laajaa käyttöä ajoittain kiivaaksikin äityneessä väittelyssä.

Eläkeuudistuksen tehostettua viestintää jatkettiin vielä alkuvuonna. Keinoina olivat muun muassa tietoisuuskampanjat ja uudistuksen pääkanavalle eli Eläkeuudistus.fi-sivustolle ohjaava mainonta. Sivuston sisältöä siirrettiin asteittain keväällä täysin uudistetulle Työeläke.fi-sivustolle, missä viestintä eläke-etuuksista jatkuu luontevasti.

Tulorekisteriin ja tietosuoja-asioihin valmistauduttiin

Eläketurvakeskus osallistui tulorekisterihankkeeseen ja siihen liittyvien lakien valmisteluun ja koordinoi hankkeen taustavalmistelua työeläkealalla. Työeläkeala on mukana tulorekisterissä palkkatietojen hyödyntäjänä jo hankkeen ensimmäisessä

vaiheessa vuonna 2019. Tulorekisteri tuo muutoksia myös vakuuttamisen valvontaan. Hanke eteni suunnilleen aikataulussa lukuun ottamatta lainsäädännön jonkin asteista viivästymistä.

Myös EU-tietosuoja-asetus teetti valmistelutyötä. Eläketurvakeskus osallistui asetuksen voimaantuloa koskevaan lainvalmisteluhankkeeseen. EU-tietosuoja-asetus edellyttää monia tarkennuksia asiakastietoja koskeviin toimintatapoihin, ja niitä käytiin laajalti läpi yhteistyössä työeläkealan yhteisiä tietojärjestelmäpalveluja tarjoavan Arek Oy:n kanssa. Yhteistyössä edistettiin myös otepalveluiden uudistamista ja EU-tasojen sosiaaliturvatietojen sähköisen vaihtojärjestelmän edellyttämiä muutostöitä.

Eräitä Eläketurvakeskuksen tietojärjestelmiä uudistettiin teknisesti. Sähköistä asiointia kehittävässä eETK-hankkeessa kokeiltiin uusia asiakkaiden palvelukanavia, mm. chattia. Uusittu, Eläketurvakeskuksen useampia palveluja yhdistävä yhteinen asiakaspalvelu avattiin alkuvuonna 2018.

Toimitalon saneeraus monitoimitilaksi osoittautui ennakoitua huomattavasti kalliimmaksi ja asiassa otettiin aikalisä. Toimitilasunnittelua jatketaan kaupungin kanssa kevään 2018 aikana. Nykytiloissa toimintaa jatketaan lähivuodet.

Toimitilauudistukseen liittyvät toimintatapamuutokset jatkuvat. Erityistä huomiota kiinnitetään

digitaalisten työvälineiden entistä monipuoliseen ja systemaattisempaan hyödyntämiseen.

Asiakkaat ja henkilöstö tyytyväisiä

Eläketurvakeskuksen kaikki sidosryhmät kattava joka toinen vuosi tehtävä asiakastytytävyyssyyskysely toteutettiin syksyllä. Tulokset olivat hyvät lähes kaikilla osa-alueilla. Kaikkien kysymysten keskiarvo asteikolla 1-5 oli 4,22. Viimeimmän asioinnin arvosana nousi edellisen kyselyn 4,25:sta 4,3:een.

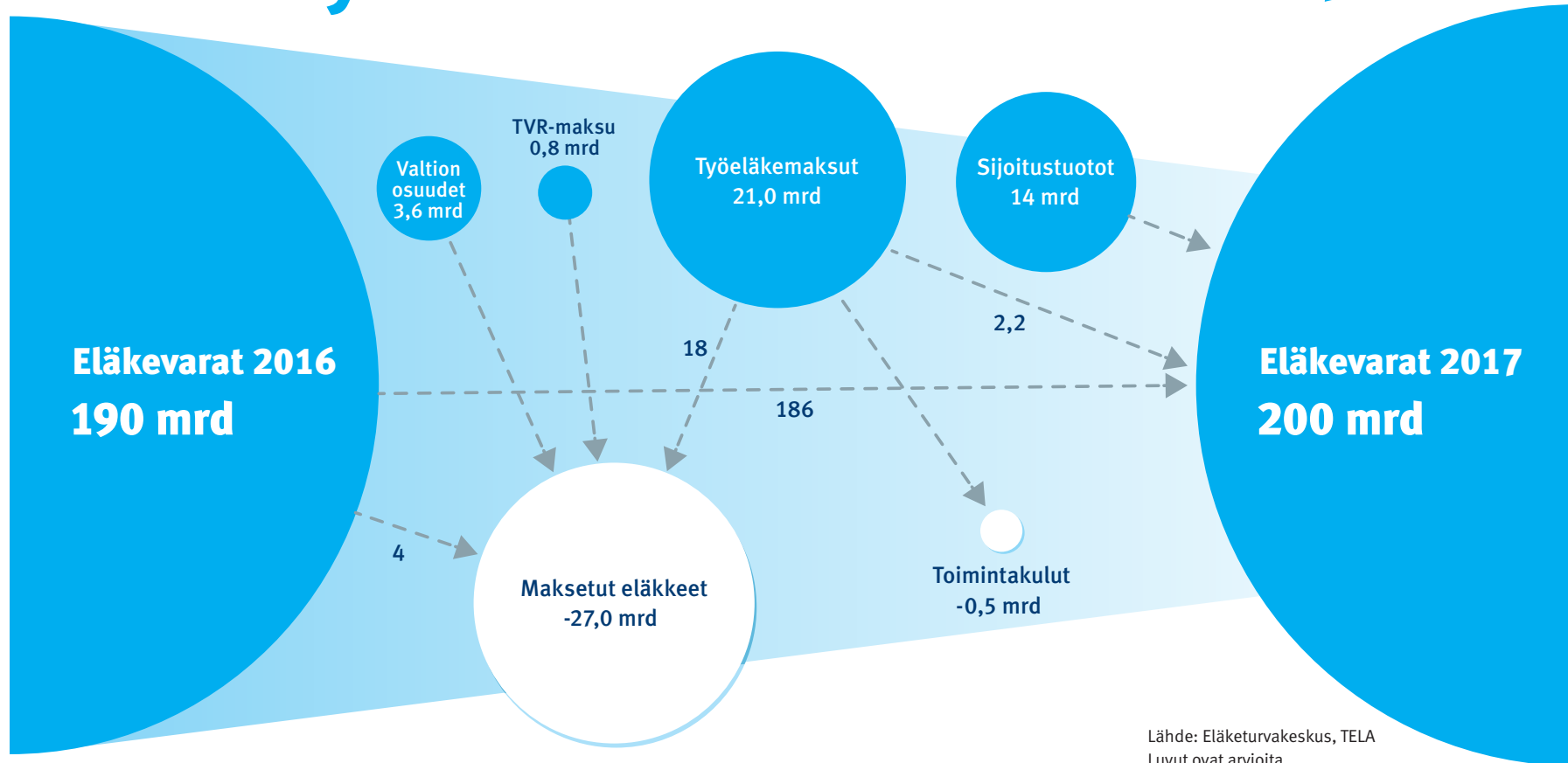
Eläketurvakeskuksen selkeimmät vahvuudet ovat vastaajien mukaan luotettavuus ja asiantuntemus. Lisäksi Eläketurvakeskus sai vuodenvaihteessa tehdyssä STM:n hallinnonalan mediabaroometrissa hyvät arviot viestintäpalveluistaan.

Eläketurvakeskuksen henkilöstötutkimuksen mukaan etk:laiset ovat motivoituneita ja kokevat työn hallinnan hyväksi. Myös työnantajakuvaa pidetään hyvänä. Parannuksia kaivattiin joihinkin toimintatapoihin, työvälineisiin ja palkkausjärjestelmään.

Kiitän Eläketurvakeskuksen henkilöstöä hyvin tehdystä työstä. Kiitän myös edustajistoamme ja hallitustamme heidän panoksestaan työeläketurvasta ja Eläketurvakeskuksen hyväksi.

Jukka Rantala

Työeläkerahan kiertokulku 2017

Työeläkejärjestelmän rahavirrat sisältää useimpien eläkelakien rahavirrat. Vuositarkastelu lähtee liikkeelle vuoden alun eläkevaroista. Eläkevaroihin lisätään tuotot ja vähennetään menot. Lopuksi päädytään vuoden lopun eläkevaroihin.

Lakisääteisen työeläketurvan rahoittavat pääasiassa työeläkemaksujen maksajat: työnantajat, työntekijät ja yrittäjät. Heidän lisäksi eläkemenojen kustantamiseen osallistuvat Työttömyysvakuutusrahasto ja valtio omilla maksuosuuksillaan. Osa eläkekuluista maksetaan työeläkelaitosten rahastoimista eläkevaroista ja niille saaduista tuloista.

Eläkevaroja hallinnoivat työeläkelaitokset, jotka hoitavat eläkkeiden maksamisen. Osa kunkin vuoden työeläkemaksuista rahastoidaan myöhempää käyttöä varten, mutta toisaalta rahastoja myös puretaan eläkkeitä maksettaessa. Kerättyihin vakuutusmaksuihin sisältyy myös osuus, jolla katetaan työeläkelaitosten toimintaan liittyviä kuluja.

Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa 333 henkilöä. Heistä 96 prosenttia työskenteli vaki-naisissa tehtävissä. Henkilöstön vaihtuvuus oli 4 prosenttia mukaan lukien eläkkeelle jääneet. Vanhuuseläkkeelle etk:laiset jäivät keskimäärin 64,1 vuoden iässä. Naisia etk:laisista oli 76 prosenttia. Korkeakoulututkin-to on kahdella kolmesta etk:laisesta.

Etk:laiset kokevat tekemänsä työn merkitykselliseksi

Syksyllä 2017 toteutetussa henkilöstötutkimuk-sessa tulokset olivat hyviä. Eläketurvakeskuksen henkilöstö kokee oman työnsä hyvin merkityksel-liseksi. ETK:n arvoihin sitoudutaan ja niitä pide-tään tavoittelemisen arvoisina. Tutkimuksen mu-kaan etk:laiset pitivät työtään haastavana ja mie-

lenkiintoisena ja kokevat, että työllä saadaan ai-kaan jotain hyödyllistä.

Henkilöstötutkimuksessa nousi esiin myös hyvin toimiva työterveyshuolto ja arvostus muita työ-hyvinvointipanostuksia kohtaan. Erityisen ilah-duttavaa on se, että ETK:ssa ei esiinny syrjintää eikä seksuaalista häirintää. ETK koetaan yleises-ti myös tasa-arvoiseksi työpaikaksi.

Oman työn hallinta kunnossa – etäpäiviä entistä enemmän

Henkilöstötutkimuksen mukaan etk:laiset ko-kevat työn päämäärät ja tavoitteet selkeiksi. 85 prosenttia työntekijöistä kokee, että heihin luo-tetaan paljon tai erittäin paljon. Entisestään kas-vanut etätyöskentelyn määrä edellyttää luotta-musta, mutta myös ruokkii sitä puolin ja toisin.

Etätyöpäivien määrä jatkoi kasvuaan. Edel-lisvuodesta päivät lisääntyivät noin kolman-neksella.

Terveysvalmentamisella tuetaan etk:laiden hyvinvointia

ETK:ssa otettiin käyttöön ns. terveysvalmen-tamisen malli, johon sisältyy työterveyshuol-lon vuosittainen voimavarakysely. Kyselyn pa-lautteen perusteella on tarjolla terveyshaastat-telu riskiryhmiin kuuluville ja sen lisäksi eri-laisia valmennuspolkua mm. unettomuudes-ta kärsiville. Oman terveyden johtamista on tu-ettu myös Kuntoon!-teemavuoden kautta. Tar-jolla on ollut mm. videotietoiskuja ja erilais-ta ryhmätoimintaa. Taukoliikuntaan hankit-tiin uusi, pelillisesti aktivoiva Cuckoo-tauko-liikuntasovellus.

KESKI-ikä

48,2
VUOTTA

PALVELTU Aika

16
VUOTTA

KOULUTUSPÄIVIÄ
VUODESSA

4,7

ETÄPÄIVIÄ

22,4
VUODESSA

OMISTAUTUNEISUUS
TYÖLLE

3,93/5

Toimintakertomus 2017

Toimintaympäristö

Pitkän taantuman jälkeen Suomen talous kasvoi ripeästi vuonna 2017. Työllisyys parani lähelle 70 prosentin tasoa ja ikääntyneiden työllisyysasteet jatkoivat nousuaan. Hyvän kehityksen tuloksena julkisen talouden alijäämä supistui edellisestä vuodesta. Myös velkaantumisen oli pienempää kuin edellisenä vuonna.

Kilpailukykysovimuksen mukaisesti ansiokehitys oli maltillista. Loppuvuonna alkoivat liittokohdattaiset neuvottelut uusista sopimuksista ja niiden korotustasoista. Työeläkemaksun tasosta ja maksumuutosten uudelleen jakamisesta työnantajan ja työntekijän kesken sovittiin jo aikaisemmin.

Työurien pituutta mittaavassa työllisen ajan odotteessa tapahtui pientä myönteistä kehitystä. Eläkkeelle siirtymisiän odote nousi yhdellä desimaalilla 61,2 vuoteen. Eläkkeelle siirtyminen jatkui edellisvuoden tasoisena (75 400). Kolme neljäsosaa siirtyi vanhuuseläkkeelle ja lähes 19 000 henkilöä työkyvyttömyyseläkkeelle. Vuoden aikana siirtyi osittaiselle vanhuuseläkkeelle lisäksi 12 500 henkilöä. Osa-aikaeläkkeen ehti tammi-kuussa 2017 aloittaa 2 300 henkilöä.

Eläketurvakeskuksen toiminta

Vuosi 2017 oli Eläketurvakeskuksen uuden, vuosille 2017–2021 laaditun strategian ”*Eläketieto eläväksi, palvelut paikalleen*” ensimmäinen toimeenpanovuosi.

Vuoden aikana tehtiin paljon erilaisia selvitystöitä. Perhe-eläkettä selvitelleen työryhmän työ päättyi alkuvuonna raportin julkaisemiseen. Eläketurvakeskus toimi raportin keskeisenä tiedon tuottajana.

Sote-uudistuksen vaikutuksia työntekijöiden vakuuttamiseen sekä rahoitusmuutoksiin liittyvää siirtymämaksua selvitettiin. Työn jatkoksi perustettiin yksityisen ja julkisen sektorin eläkeläkien erillisyyttä selvittävä työryhmä, jonka työhön Eläketurvakeskus myös osallistui.

Eläketurvakeskus auttoi laskutuspalveluyritysten vakuuttamista koskevassa selvitystyössä. Loppusyksyllä käynnistyi myös jatkotoimeksiantona STM:n epävirallisen työryhmän työ YEL-eläketurvan kehittämiseksi. Eläketurvakeskus osallistui työryhmään ja tuotti sille materiaalia.

Eläketurvakeskus osallistui myös osatyökykyisten kannustimien selvittämiseen. Työ jatkuu konkreettisemmin vuonna 2018.

Eläketurvakeskus teki muutenkin lukuisia laskelmia ja muistioita yhteiskunnallisten toimijoiden tarpeisiin ja osallistui eläketurvaa ja sen tasoa käsittelevään keskusteluun mm. antamalla haastatteluja medialle ja pitämällä esitelmiä eri tilaisuuksissa. Erityisesti Eläketurvakeskus oli esillä alkuvuonna, kun eläkeläisten taloudellisesta asemasta keskusteltiin ja eduskunnan käsittelyyn oli tulossa kansalaisaloite työeläkeindeksin muuttamisesta.

Julkaisutoiminta oli jotakuinkin samalla tasolla kuin edellisinä vuosina, mutta tämän lisäksi blogia kirjoitettiin ja julkaistiin runsas määrä. Myös artikkelimittaisia kirjoituksia tieteellisissä ja muissa lehdissä julkaistiin hieman aiempia vuosia enemmän. Aikaisempaa suurempi osa artikkeleista ilmestyi kansainvälisissä tieteellisissä lehdissä.

Eläkeuudistuksen viestintää jatkettiin aktiivisesti maaliskuun loppuun saakka, ja pääkanavana

käytettiin Eläkeuudistus.fi-sivustoa. Sen sisältö siirrettiin asteittain Työeläke.fi-sivustolle, missä viestintä eläke-etuuksista jatkui luontevasti. Työeläke.fi-sivusto avattiin uudistettuna keväällä 2017. Eläkeuudistuksen viestintätarpeita täyttämään rakennetun Eläkeuudistus.fi-sivuston aineksia tuotiin osaksi Työeläke.fi:tä ja uusista eläkemudoista tiedottamisesta tuli osa tavallista kansalaisviestintää. Panostusta eläke-etuuksien ja työeläkkeen peruseriaatteiden viestimiseen lisättiin ja työstettiin kansalaisviestinnän suunnitelma.

Eläketurvakeskus osallistui valtiovarainministeriön vetämään tulorekisterihankkeeseen sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tulorekisteristä johtuvien työeläkelakien muutosten valmistelua koskevaan työhön ja sekä näitä koskevaan taustatyöhön työeläkealalla. Tulorekisterin tavoitteena on vähentää työnantajien hallinnollista taakkaa. Työeläkeala on sitoutunut olemaan mukana tulorekisterissä palkkatietojen hyödyntäjänä hankkeen ensimmäisessä vaiheessa vuonna 2019 ja etuuskien maksutietojen ilmoittajana vuodesta 2020.

Tulorekisteri tuo muutoksia Eläketurvakeskuksen toteuttamaan vakuuttamisen valvontaan. Muutoksiin on varauduttu selvittämällä tulorekisterin aikaisen työnantajavalvonnan toteuttamisvaihtoehtoja. Osasta toimenpiteitä on aloitettu tekniset vaatimusmäärittelyt.

Eläketurvakeskus osallistui sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vetämään EU-tietosuoja-asetuksen voimaantuloa koskevaan lainvalmisteluhankkeeseen.

Eläketurvakeskuksen omia tietojärjestelmäinvestointeja suunnattiin erityisesti tietojärjestelmien tekniseen uudistamiseen käytettävyyden parantamiseksi sekä uuden EU-tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisen toiminnan varmistamiseen. Sähköisen asiakaspalvelun eETK-hankkeessa pilotoitiin uusia palvelukanavia ja otettiin käyttöön Kansallisen palveluarkkitehtuurin tarjoama suomi.fi-tunnistuspalvelu.

Taloudellinen kehitys

Eläketurvakeskus perii tuottamistaan palveluista toimintokohtaisia palvelumaksuja. Eläkelaitokset vastaavat vakuuttamiensa palkkasummien perusteella Eläketurvakeskuksen kustannuksista siltä osin kuin Eläketurvakeskuksen saamat toimintokohtaiset palvelumaksut ja muut tuotot eivät riitä niitä kattamaan. Eläkelaitosten kustannusosuutta määritettäessä otetaan huomioon riittävä ylitte Eläketurvakeskuksen maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Työeläkemaksuun sisältyvällä kustannusosudella katettiin Eläketurvakeskuksen vuoden 2017 kuluista 39,6 milj. euroa, joka oli 1,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016.

Palvelutoiminnan tuottojen suurin erä, rekisteripalveluiden myynti, tuotti 1,3 milj. euroa ja oli 0,1 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2016. Osaa viranomaisasiakkaille suunnatuista palveluista käytettiin arvioitua vähemmän. Muut palvelutoiminnan tuotot (mm. koulutuspalvelujen ja asiantuntijatyön myynti) olivat 0,5 milj. euroa ja ne laskivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Alitusta oli eniten koulutuspalvelujen myynnissä. Koulutustilaisuuksiin osallistuminen oli vähäisempää edelliseen vuoteen verrattuna. Muut tuotot (0,5 milj. euroa) pysyivät edellisen vuoden tasolla.

Eläketurvakeskuksen kulut olivat 42,0 milj. euroa. Kulut kasvoivat edellisestä vuodesta 1,3 milj. euroa.

Ulkopuolisten palveluiden kulut olivat yhteensä 11,3 milj. euroa. Rekisteripalvelujen ostot oikaisuineen olivat 7,9 milj. euroa eli 0,9 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Muiden ulkopuolisten palvelujen kulut olivat 3,4 milj. euroa ja nousivat 0,3 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstökulut olivat 21,7 milj. euroa, joka oli 0,8 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016. Edellisen vuoden lopussa päätynyt rekisteröity TEL-lisäeläkevakuutus ja sitä vastaava ryhmäeläkevakuutus korvattiin henkilöstölle. Korvaus maksettiin osittain rahakorvauksena (0,3 milj. euroa) ja

osittain ottamalla maksuperusteinen kertamaksuinen ryhmäeläkevakuutus (0,9 milj. euroa). Vapaaehtoiset henkilöstökulut olivat 1,0 milj. euroa ja ne laskivat hieman edellisestä vuodesta.

Hallinnon ICT-kulut 2,1 milj. euroa sisältävät mm. palvelutoimintojen tukemiseen tarvittavien järjestelmien ICT-toimittajatyön ja -vuokratyövoiman. Kulut kasvoivat 0,1 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Kuluista kasvoi eniten käytöpalvelujen ostot 0,4 milj. euroa, mutta toisaalta IT-vuokratyövoiman, valmisohjelmistojen ja laitteiden huollon kulut pienenevät.

Toimitila- ja kiinteistökulut olivat 2,3 milj. euroa. Ne olivat 0,7 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Eläketurvakeskuksen nykyisen toimitilan uudistusprojekti päätettiin keskeyttää, koska suunnitellun remontin taloudellinen mielekkyys osoittautui epävarmaksi. Projektissa syntyneet konsultointi- ja suunnittelumenot (0,7 milj. euroa) kirjattiin aktivoinnin sijasta kuluksi.

Poistot olivat 1,4 milj. euroa ja ne nousivat 0,5 milj. euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Toimitalon poistosuunnitelma muutettiin vastaamaan rakennuksen todennäköistä taloudellista yhdeksän (9) vuoden pitoaikaa. Toimitalon maanvuokrasopimus päättyy vuonna 2025 ja rakennuksen poistosuunnitelma vastaa muutoksen jälkeen jäljellä olevaa maanvuokra-aikaa.

	2017	2016	2015
Tuotot yhteensä	41,9	40,5	40,9
Kustannusosuudet	39,6	38,1	38,3
Palvelutoiminnan tuotot			
Rekisteripalveluiden myynti	1,3	1,4	1,5
Palvelutoiminnan muut tuotot	0,5	0,6	0,6
Muut tuotot	0,5	0,5	0,5
Kulut yhteensä	42,0	40,7	41,4
Ulkopuoliset palvelut			
Rekisteripalveluiden ostot	7,9	8,8	8,7
Muut ulkopuoliset palvelut	3,4	3,1	4,0
Henkilöstökulut	21,7	20,9	21,2
Poistot	1,4	0,9	0,8
Muut kulut	7,6	7,0	6,7
Rahoitustuotot ja -kulut	0,2	0,2	0,5
Kustannusosuusvelka	19,8	23,2	24,3

Tunnusluvut milj. euroa

Investointeja tehtiin yhteensä 0,4 milj. euroa ja ne kohdistuivat pääasiassa rakennuksen koneisiin ja laitteisiin.

Rahoitustuotot (0,2 milj. euroa) muodostuivat pääosin Arek Oy:lle annetun osakaslainan korosta. Rahoitustuotot pysyivät samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Eläketurvakeskuksen kustannusosuusvelka eli eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle maksamista kustannusosuuksista kertynyt ylijäämä oli vuoden 2017 lopussa 19,8 milj. euroa. Kustannusosuusvelka pieneni edellisestä vuodesta 3,4 milj. euroa. Rahoitusomaisuus oli vuoden 2017 lopussa 12,3 milj. euroa. Maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden.

Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen keskimääräinen henkilöstömäärä laski edellisestä vuodesta 9 henkilöllä.

Eläketurvakeskuksen henkilöstön määrä keskimäärin sekä palkat ja palkkiot

vuosi	henkilöstö	palkat ja palkkiot (1 000 €)
2017	339	17 203
2016	348	16 847
2015	364	17 083

Riskienhallinta

Riskianalyysit tehtiin tulossuunnittelun yhteydessä kaikilla osastoilla ja johdossa. Riskejä arvioitiin sekä strategisten tavoitteiden että palvelutoiminnan tavoitteiden näkökulmasta.

Tulosraportoinnin yhteydessä raportoitiin myös riskien kehitys vuoden aikana ja toteutuneet ennakoinnattomat riskit. Merkittäviä riskejä ei toteutunut vuonna 2017.

Tulorekisterin valmisteluun liittyvät riskit toteutuivat osittain, kun tulorekisterilainsäädännön valmistelu viivästyi edelleen alun perin kaavailusta aikataulusta ja lainsäädäntötyöhön tarvittu aika oli odotettua pidempi. Lisäksi ilmoitettavien etuuksien tietosisältö määriteltiin aiempia linjauksia laajemmaksi, mikä aiheuttaa lisätyötä työeläkelaitoksille.

Toimintamallia IT-palvelutoimittajan kanssa muutettiin keväällä 2017 laatuongelmien ratkaisemiseksi, mutta tästä huolimatta ei kaikilta osin saavutettu odotettua laatutasoa.

Jo loppuvuodesta 2016 oli eläkeindeksiin liittyvän kansalaisaloitteen yhteydessä nähtävissä, että Eläketurvakeskuksen roolia puolueettomana asiantuntijana kyseenalaistetaan. Myös Eläketurvakeskuksen muu asiantuntijatieto ja siihen liittyvää viestintä joutui aika ajoin kriitikkojen erityisen tarkkailun kohteeksi. Loppuvuonna oli havaittavissa viestintäympäristön yleistä rauhoittumista.

Hallitus

Vuosi 2017 oli Eläketurvakeskuksen 57. toimintavuosi. Hallitus kokoontui 9 kertaa ja piti kaksi seminaaria. Hallituksen kolmivuotinen toimintakausi alkoi vuoden 2017 alusta.

Tulevaisuuden näkymät

Maailmantalous on vahvassa kasvussa. Euroopan unionin ja euroalueen talouden kehitysnäkymät näyttävät vahvoilta. Toisaalta Brexitin valmistelu tuo vielä useiksi vuosiksi epävarmuutta EU-alueen kehitykseen.

Viennin ja työllisyyden kasvun myötä Suomen kansantalouden ja julkisen talouden pitkän ajan näkymät ovat parantuneet. Kotimaista kysyntää on edesauttanut vahva rakentamisen buumi kasvukeskuksissa. Näkymien parantuessa myös pitkään heikkoina pysytelleet investoinnit ovat kääntyneet parempaan suuntaan.

Eläkkeelle siirtyneiden määrän odotetaan vähitellen pienentyvän viime vuosien huippulukemista. Silti eläkkeellä olevan väestön kokonaismäärä jatkaa kasvuaan. Myös eläkemenojen kasvu jatkuu, joskin työeläkelakien uudistamisen ansiosta hidastuen. Ikärajojen noustessa on odotettavissa keskimääräisen eläkkeelle siirtymisen myöhentyvän. Työeläkeuudistus parantaa osaltaan myös pitkän aikavälin arvioita talous- ja työllisyyskehityksestä sekä julkistaloudesta.

Myönteinen vaikkakin maltillinen ansioiden kehitys ja paraneva työllisyys kasvattavat palkkasummaa. Työeläkevaroille saadut sijoitustuo-

tot ovat olleet korkeita viime vuosina. Tuottoihin liittyy kuitenkin merkittävää epävarmuutta. Paitsi tuottojen kehitys, myös vakuutusmaksujen säilyminen nykytasolla vaikuttaa eläkerahastojen puskureiden kokoon ja käyttöön ja työeläketurvan rahoituksen liikkumavaraan lähivuosina.

Aiempaa valoisammat talousnäkymät lisännevät kansalaisten luottamusta myös yhteiskunnan muihin rakenteisiin, mikä saattaa omalta osaltaan raijata väylää työeläkeasioista viestimiselle. Valemedian voittokulun voi katkaista kansalaisten tyyppääntyminen ja kaipuu luotettavien uutislähteiden luokse. Asialliselle tiedolle avautunee tilaa, mutta viestinnän yksinkertaistaminen ja helppo omaksuttavuus ovat edelleen keskeisiä tavoitteita.

Eläketurvakeskuksen uudistetun strategian painopisteet ovat työeläkeuudistuksen toimeenpanossa, seurannassa ja arvioinnissa, eläketurvan tuntemisen lisäämisessä, työeläkealan yhteisen tavoitteenasettelun ja päätöksenteon tukemisessa sekä Eläketurvakeskuksen ja työeläkealan palveluiden kehittämisessä osana digitalisaatiota.

Vuosi 2018 on tulorekisterin käyttöönoton kannalta merkittävä. Tulorekisterihankkeen tietojärjestelmätoteutusten ja testausten on edettävä

suunnitellusti ja koordinoitusti niin Verohallinnossa, työeläkejärjestelmässä kuin muissakin sidosryhmissä, jotta tulotietojärjestelmä voidaan ottaa onnistuneesti käyttöön vuoden 2019 alussa. Myös muutoksesta viestintään on panostettava laajasti, jotta tieto tavoittaa kaikki palkkatie-tojen ilmoittajat.

Eläketurvakeskuksen omiin tietojärjestelmiin tehdään lähivuosina mm. EESSI:n (Sosiaaliturvatietojen sähköinen vaihtojärjestelmä) voimaantulosta ja tulorekisteristä johtuvia muutostöitä. Sähköinen asiakaspalvelu (eETK) otetaan käyttöön 2018. Muutosten käyttöönottojen yhteydessä panostetaan huolelliseen testaukseen jatkuvuuden ja tietoturvan varmistamiseksi.

Vuosina 2018–2019 Eläketurvakeskuksen kulujen arvioidaan hieman laskevan vuoden 2017 tasosta. Vuoden 2017 kuluja nostivat poikkeukselliset erät (henkilöstön lisäeläkevakuutuksen kertakorvaus, toimitilamuutoksen suunnittelu, rakennuksen poistosuunnitelman muutos). Vuosille 2018–2019 kohdentuu mm. tulorekisterin ja EU:n sosiaaliturvatietojen sähköisen vaihdon toimeenpanosta seuraavia tietojärjestelmäkustannuksia. Myös Arekin otepalveluiden uusiminen nostaa toteutuessaan vuosien 2018–2019 kustannuksia.

Hallitus

Hallitus 2017–2019

Jukka Ahtela, Ahtela Consulting Oy, puheenjohtaja

Raija Volk, Sosiaali- ja terveysministeriö, varapuheenjohtaja

Eeva-Liisa Inkeroinen, Teknologiateollisuus ry

Ilkka Oksala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Antti Tanskanen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Markku Jalonen, KT Kuntatyönantajat

Sinikka Näätäsaari, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Keijo Karhumaa, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Katarina Murto, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Katja Veirto, Akava ry, 11.6.2017 saakka

Jore Tilander, Suomen Lakimiesliitto 11.6.2017 – 7.12.2017 välisen ajan

Lotta Savinko, Akava ry, 7.12.2017 lähtien

Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Janne Makkula, Suomen Yrittäjät ry

Allan Paldanius, Keva

Pasi Mustonen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Satu Huber, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo, 31.12.2017 saakka

Sini Kivihuhta, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, 1.1.2018 lähtien

Tilinpäätös

Tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2017		1.1.–31.12.2016	
Tuotot				
Kustannusosuudet	39 645 646,20		38 051 737,04	
Palvelutoiminnan tuotot	1 718 313,40		1 978 365,47	
Muut tuotot	494 158,54	41 858 118,14	487 788,63	40 517 891,14
Kustannustenjako				
Saadut kustannustenjakoerät	2 237 191 757,20		2 143 562 778,69	
Maksetut kustannustenjakoerät	-2 237 264 846,89		-2 143 527 180,83	
Siirto seuraavalle kaudelle	73 089,69	-	-35 597,86	-
Kulut				
Ulkopuoliset palvelut	-11 325 327,35		-11 874 824,41	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-17 202 595,21		-16 846 634,32	
Eläkekulut	-3 746 860,77		-3 084 115,23	
Muut henkilösivukulut	-715 297,95		-977 141,33	
Poistot	-1 403 431,03		-877 208,21	
Muut kulut	-7 618 255,03	-42 011 767,34	-7 022 341,96	-40 682 265,46
Tulos ennen rahoituseriä		-153 649,20		-164 374,32
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	4 456,64		-	
Muut korko- ja rahoitustuotot	164 318,04		165 158,29	
Korkokulut	-15 125,48	153 649,20	-783,97	164 374,32
Tilikauden tulos		<u>0</u>		<u>0</u>

Tase

VASTAAVAA		31.12.2017		31.12.2016
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		68 472,92		35 381,09
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset ja rakennelmat	7 764 822,18		8 658 586,00	
Koneet ja kalusto	911 027,58		1 097 338,06	
Muut aineelliset hyödykkeet	88 178,16		88 178,16	
Keskeneräiset hankinnat	-	8 764 027,92	73 225,10	9 917 327,32
Osakkeet ja osuudet				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	35 488,02		35 488,02	
Muut osakkeet ja osuudet	335 652,14	371 140,16	335 652,14	371 140,16
Vaihtuvat vastaavat				
Saamiset				
Pitkäaikaiset				
Lainasaamiset		2 445 695,21		3 057 119,01
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	386 809,72		358 465,27	
Lainasaamiset	611 423,80			
Muut saamiset	239,00		987,57	
Siirtosaamiset	1 433 864,05		2 278 585,87	
Kustannustenjaon tasausosuudet	10 028,69	2 442 365,26	-	2 638 038,71
Rahat ja pankkisaamiset		12 304 076,17		13 633 272,13
		26 395 777,64		29 652 278,42
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Edellisten tilikausien tulos	0		0	
Tilikauden tulos	0	0	0	0
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Muut velat		15 900,00		15 900,00
Lyhytaikainen				
Ostovelat	1 832 839,05		1 526 921,16	
Muut velat	439 879,56		495 216,58	
Siirtovelat	4 334 001,43		4 342 031,96	
Kustannustenjaon tasausosuudet	-		61 942,46	
Kustannusosuusvelka	19 773 157,60	26 379 877,64	23 210 266,26	29 636 378,42
		26 395 777,64		29 652 278,42

Rahoituslaskelma

	2017	2016
Varsinaisen toiminnan rahavirta		
Saadut kustannusosuudet eläkelaitoksilta	36 208 537,54	36 955 127,02
Palvelutoiminnan tuotoista ja muista tuotoista saadut maksut	2 184 876,06	2 499 152,14
Maksut varsinaisen toiminnan kuluista	-39 456 438,53	-39 651 678,59
Saadut korot	10 210,90	112 804,56
Maksetut korot	-6 551,03	-72,14
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-1 059 365,06	-84 667,01
Kustannustenjaon rahavirta		
Saadut kustannustenjakoerät	2 237 191 889,85	2 143 700 345,79
Maksetut kustannustenjakoerät	-2 237 263 728,35	-2 143 526 606,79
Kustannustenjaon rahavirta	-71 838,50	173 739,00
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-355 304,99	-1 836 948,55
Saadut korot investoinneista	152 855,95	137 570,36
Saadut osingot investoinneista	4 456,64	0,00
Investointien rahavirta	-197 992,40	-1 699 378,19
Rahavarojen muutos	-1 329 195,96	-1 610 306,20
Rahavarat tilikauden alussa	13 633 272,13	15 243 578,33
Rahavarat tilikauden lopussa	12 304 076,17	13 633 272,13
	-1 329 195,96	-1 610 306,20

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMINEN

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Ohjelmistolisenssien hankinnasta on tehty 4 vuoden tasapoisto. Rakennuksesta on tehty 9 vuoden tasapoisto. Muiden aineellisten hyödykkeiden poistot on tehty suunnitelman mukaisesti EVL:n enimmäismenojäännöspoistoina. Alle 3 vuoden taloudellisen pitoajan omaava käyttöomaisuus on kirjattu hankintatilikauden kuluksi. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna, lukuunottamatta rakennuksen poistoa, joka oli aiemmin EVL:n mukainen maksimipoisto.

Tietojärjestelmiin kohdistuvat kehitystyöt on käsitelty vuosikuluina.

Varsinaisen toiminnan tulos siirretään sisäisenä siirtona tuloslaskelman kustannusosuuserään sekä taseeseen kustannusosuusvelkaan.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2017

2016

Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

Henkilöstökulut	21 664 753,93	20 907 890,88
Henkilöstö	339	348

TEL-lisäeläke- ja Etueläkevakuutuksen voimassaolo päättyi 31.12.2016. Etujen piirissä oli yhteensä 174 henkilöä. Tuleva vastuu on siirretty vuoden 2017 aikana osittain ulkopuoliselle vakuutusyhtiölle (889 770,00 euroa) ja osittain maksettu vakuutetuille (330 658,00 euroa). Korvaavan järjestelyn kulut olivat yhteensä 1 220 428 euroa.

Johdon palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	422 973,02	414 444,72
Hallitus	119 725,00	116 860,00
Edustajisto	44 803,55	42 732,00

Toimitusjohtajan palkka ja luontoisedut olivat 262 205,94 euroa.

Toimitusjohtajan sijaisen palkka ja luontoisedut olivat 160 767,08 euroa.

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiät ja eläkkeet ovat TyEL:n mukaiset. Lisäksi he kuuluivat koko henkilöstöä koskeviin suljettuihin lisäeläkejärjestelyihin, jotka päättyivät 31.12.2016. Lisäeläkkeen määrä on vähäinen.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	2017	2016
Palvelutoiminnan tuotot		
Rekisteripalvelujen myynti	1 256 311,80	1 366 643,06
Asiantuntijatyön myynti	76 596,71	91 013,62
Koulutuspalvelujen myynti	290 432,00	371 960,00
Julkaisujen myynti	11 260,00	-
Muut palvelutoiminnan tuotot	83 712,89	148 748,79
Palvelutoiminnan tuotot yhteensä	1 718 313,40	1 978 365,47
Muut tuotot		
Muu henkilötöiden myynti	22 013,48	28 268,91
Muu myynti	50 581,19	46 831,34
Vuokratuotot	374 633,14	301 565,50
Käyttökorvaukset	24 534,73	24 328,98
Muut tuotot	22 396,00	86 793,90
Muut tuotot yhteensä	494 158,54	487 788,63
Ulkopuoliset palvelut		
Rekisteripalvelut oikaisuineen	7 941 193,25	8 795 748,96
Muut ulkopuoliset palvelut	3 384 134,10	3 079 075,45
Ulkopuoliset palvelut yhteensä	11 325 327,35	11 874 824,41
Muut kulut		
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	1 037 324,67	1 154 124,27
Toimitila- ja kiinteistökulut	2 273 186,51	1 568 801,72
Hallinnon ICT-kulut	2 092 716,43	2 036 422,12
Yleishallinnon kulut	1 303 937,92	1 391 670,03
Ulkoinen viestintä ja asiakaskoulutus	521 278,57	600 145,55
Muut kulut	389 810,93	271 178,27
Muut kulut yhteensä	7 618 255,03	7 022 341,96
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	44 367,20	42 556,80
Muut palvelut	3 372,80	1 382,60
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	47 740,00	43 939,40
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot		
Muilta	4 456,64	-
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Lainojen korkotuotot		
Omistusyhteisyritykseltä	152 855,95	137 570,36
Muut korkotuotot		
Omistusyhteisyritykseltä	9 017,81	8 928,46
Muilta	2 444,28	18 659,47
Korkokulut		
Muille	-15 125,48	-783,97
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	153 649,20	164 374,32

TASEEN LIITETIEDOT

Aineettomat hyödykkeet

Ohjelmistolisenssit				
Kirjanpitoarvo 01.01.2017	35 381,09		Kirjanpitoarvo 01.01.2016	-
Lisäykset	59 847,40		Lisäykset	47 174,79
Vähennykset	-		Vähennykset	-
Poistot	-26 755,57		Poistot	-11 793,70
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	<u>68 472,92</u>		Kirjanpitoarvo 31.12.2016	<u>35 381,09</u>

Aineelliset hyödykkeet

	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Kirjanpitoarvo 01.01.2017	8 658 586,00	1 097 338,06	88 178,16
Lisäykset	179 235,80	117 415,36	-
Vähennykset	-	-50,00	-
Poistot	-1 072 999,62	-303 675,84	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	<u>7 764 822,18</u>	<u>911 027,58</u>	<u>88 178,16</u>
Kirjanpitoarvo 01.01.2016	7 445 877,00	1 284 110,49	88 178,16
Lisäykset	1 712 344,17	181 506,91	-
Vähennykset	-	-2 500,00	-
Poistot	-499 635,17	-365 779,34	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	<u>8 658 586,00</u>	<u>1 097 338,06</u>	<u>88 178,16</u>

Rakennukset ja rakennelmat sisältävät 31.12.2017 rakennuksen koneita ja laitteita 491 504,85 euroa (31.12.2016 476 104,00 euroa). Rakennuksen poistosuunnitelma muutettiin 9 vuoden tasapoistoksi vuonna 2017 ja rakennuksen poisto oli 909 164,67 (vuonna 2016 340 936,14 euroa).

Osakkeet ja osuudet

	2017		2016
Kirjanpitoarvo 01.01.2017	371 140,16	Kirjanpitoarvo 01.01.2016	371 140,16
Lisäykset	-	Lisäykset	-
Vähennykset	-	Vähennykset	-
Poistot	-	Poistot	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	<u>371 140,16</u>	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	<u>371 140,16</u>

Omistusyhteisyrittäjä	35 488,02	35 488,02
Muut	335 652,14	335 652,14
	<u>371 140,16</u>	<u>371 140,16</u>

Osuudet omistusyhteisyrittäjä

Arek Oy, kotipaikka Helsinki		
Osakkeiden lukumäärä	3 087 999	
Omistusosuus %	22,06	
Osuus äänistä %	22,06	
Kirjanpitoarvo	35 488,02	
Oma pääoma		142 340,11
Tilikauden tulos (vahvistamaton)		0,00
		142 340,10
		0,01

TASEEN LIITETIEDOT	2016	2015
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset omistusyhteisyritykseltä	2 445 695,21	3 057 119,01
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset omistusyhteisyritykseltä	64 047,53	51 429,90
Lainasaamiset omistusyhteisyritykseltä	611 423,80	-
Siirtosaamiset		
Hyvityslaskut omistusyhteisyritykseltä	922 345,00	1 578 111,72
Hyvityslaskut muilta	1 902,22	1 564,63
Arvioidut hyvitykset vakuutusmaksuista	26 164,34	153 794,71
Arvioidut korvaukset terveydenhoitomenoista	77 088,75	79 150,70
Arvioitu korvaus VEKL-ilmoitusliikenteestä	5 200,00	139 100,00
Menoennakot	399 759,69	324 225,31
Muut siirtosaamiset	1 404,05	2 638,80
Siirtosaamiset yhteensä	1 433 864,05	2 278 585,87
Lainasaaminen omistusyhteisyritykseltä on vakuudeton.		
Vieras pääoma		
Ostovelat omistusyhteisyritykselle	645 630,19	630 671,94
Siirtovelat		
Palkkavelka sosiaalikuluihin	134 679,00	111 130,00
Lomapalkkavelka sosiaalikuluihin	3 898 185,43	4 057 381,42
Korkovelat	7 455,91	-
Muut siirtovelat omistusyhteisyritykselle	187 512,28	-
Muut siirtovelat	106 168,81	173 520,54
Siirtovelat yhteensä	4 334 001,43	4 342 031,96

MUUT LIITETIEDOT	2017	2016
Vastuusitoumukset ja muut vastuut		
Leasingvastuut	148 266,27	209 673,39
Kiinnitys vuokraoikeuteen ja rakennukseen	387 336,00	387 336,00
Vuokravastuu	2 202 111,60	2 476 498,81

Maanvuokrasopimus koskien Pasilan kaupunginosan tonttia 17019-1, jolla Eläketurvakeskuksen toimitalo sijaitsee. Vuokranantaja on Helsingin kaupunki. Sopimuksen voimassa-oloaika on 16.9.1974-31.12.2025. Vuotuinen vuokrantarkistus on sidottu elinkustannusindeksiin.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 21. päivänä maaliskuuta 2018

Jukka Ahtela, puheenjohtaja

Raija Volk

Eeva-Liisa Inkeroinen

Keijo Karhumaa

Sini Kivihuhta

Janne Makkula

Pasi Mustonen

Allan Paldanius

Lotta Savinko

Jukka Rantala, toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus Eläketurvakeskuksen edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Eläketurvakeskuksen (y-tunnus 0116415-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2017–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Eläketurvakeskuksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia Eläketurvakes-

kuksesta niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan Eläketurvakeskuksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos Eläketurvakeskus aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastus-

tavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnitellamme ja suoritamme näihin riskeihin vastavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättä-

mistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon Eläketurvakeskuksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä Eläketurvakeskuksen ky-

kyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei Eläketurvakeskus pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenam-

me on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on

olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 23. päivänä maaliskuuta 2018

Deloitte Oy
Tilintarkastusyhteisö

Sirpa Bergström
KHT